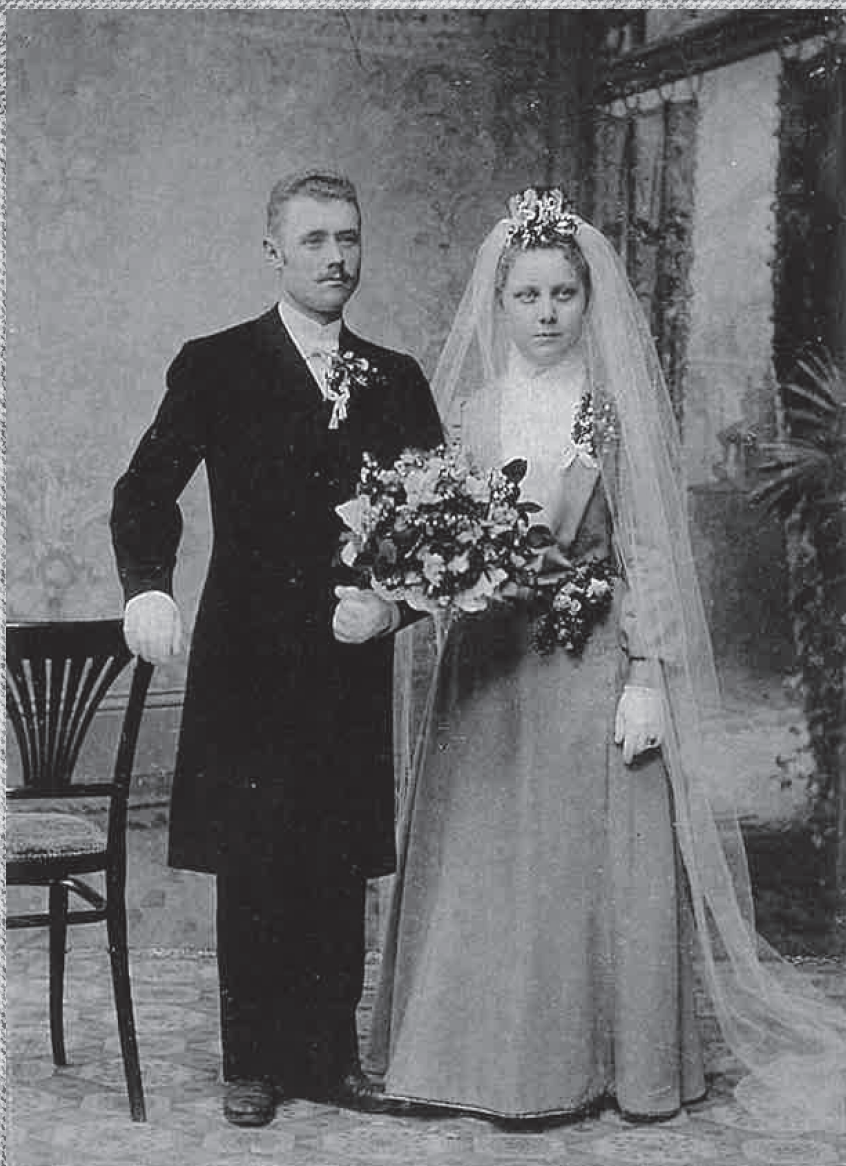
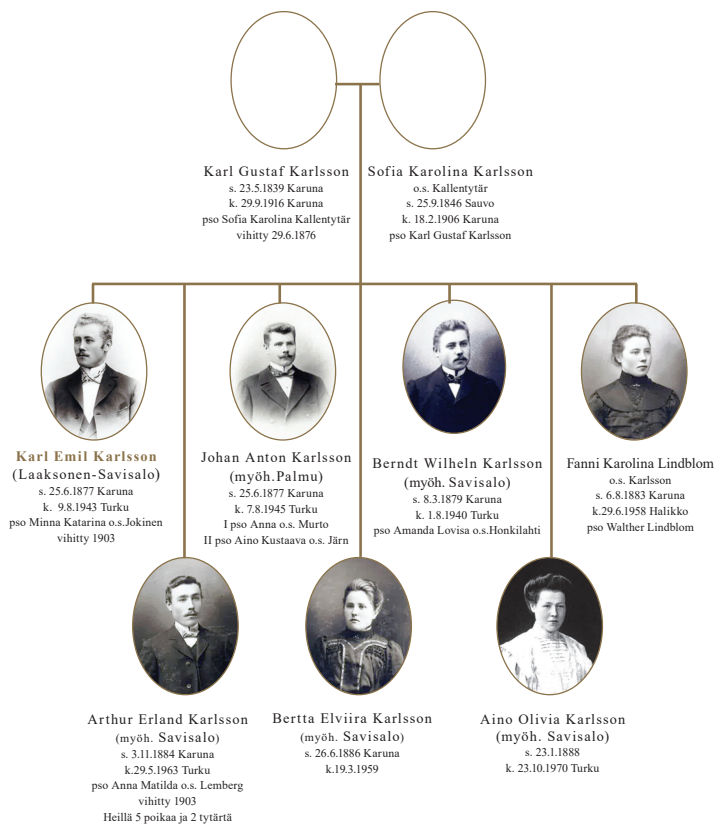

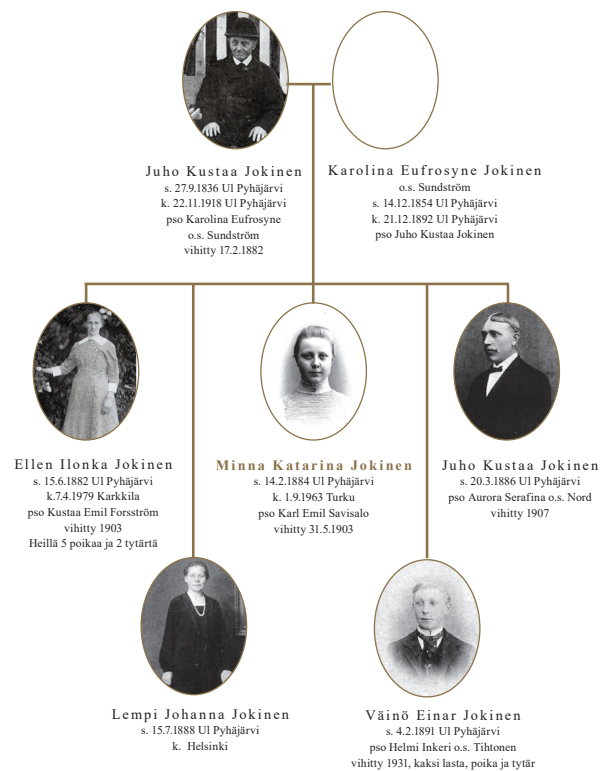

*Savisaalon sukuseuran
Matrikkeli 2017*

Karl Emil Savisalon vanhemmat ja sisarukset

Minna Katarina Jokisen vanhemmat ja sisarukset

Perhe v. 1914 ennen muuttoa Voivalan kartanoon

Viimeinen kuva koko kantaperheestä, otettu 9.10.1937 ennen Toivon vihkiäistilaisuuksia

Savisalon suvun historiaa

Savisalon suku on Varsinais-Suomesta. Tiedossa on, että esi-isämme asuivat Sauvossa Savisalon tilan Itälatossa noin vuodesta 1830 aina vuoteen 1918. Tällöin tila myytiin Sirkkilän perheelle, jonka jäsenet viljelevät tilaa edelleen. Sukulaisista viimeksi tilaa pitivät Karl Gustaf Karlsson, (23.5.1839 - 29.9.1916) ja hänen vaimonsa Sofia Karoliina Kallentytär, (25.9.1846 - 18.2.1906) jotka vihittiin 29.6.1876. Heidän hautansa on Karunan hautausmaalla Sauvossa. Savisalon sukuseura on ottanut vastuulleen haudan hoitamisen.

Oman sukuhaaramme kantaisä ”Pappa”, Karl Emil Karlsson, (25.6.1877 - 9.8.1943) syntyi perheen esikoisena, kaksospojista ensimmäisenä. Hänen tätinsä ottivat pojan varhaisessa vaiheessa hoitoonsa ja erityisesti hänen Otteliaana-tädistään, ”Musterista”, tuli Pappalle lähes äitiä vastaava läheinen ihminen. Pappa muutti Turkuun Musterin ja hänen merikapteenimiehensä luokse vuonna 1899. Musteri piti kauppaa Puutarhakadulla Turussa ja Karl Emil sai häneltä töitä kauppa-apulaisena.

1800-luvun lopulla suomalainen sukunimi nostettiin suomalaisuuden symboliksi siinä kuin oma kieli, lippu tai raha. Kansalliset nimet mietteltiin kulttuurikansan tunnusmerkiksi. Karl Emil Karlsson ja hänen Johan veljensä halusivat myös vaihtaa sukunimensä suomenkieliseksi. Pappi, joka määräsi uudet nimet, sanoi kaksosille asiaa kummemmin miettimättä ”ol sää Karl Emil Laaksonen ja sää Johan Palmu”. Umpimähkäisestä Laaksonen-nimestä luovuttiin myöhemmin seuraavan sukupolven aloitteesta ja koko perhe otti 2.6.1936 alkaen suvun entisen kotitilan Savisalo-nimen.

Minna Katarina Jokinen, (14.2.1884 - 1.9.1963) oli tullut kahdeksanvuotiaana äitinsä kuoleman jälkeen Turkuun Puutarhakadulle sukulaisensa Jooseppi Jokisen luokse. Hän auttoi kotiöissä Joosepin vaimoa ja vartuttuaan tutustui samassa talossa toimivan kaupan nuoreen apulaiseen Karl Emiliin. Nuori pari vihittiin 31.5.1903 Turun tuomiokirkossa. Hääkuvasta katselee komea pariskunta, Pappa ryhdikkäänä, viiksekkäänä sulhasena ja Mamma kauniina morsiamena. Pappan hääpuvun pitkä musta lievetakki, bonsuuri, on palvellut sittemmin uscan pojina asuna vanhojen tansseissa. Pappan ja Mamman avioiduttua, Musteri osti uuden kaupan Sofiakadulta ja jätti Puutarhakadun kaupan Pappalle.

Kantaperheen vaiheita

Savisalon suvun kantaperheeksi katsotaan Karl Emilin ja Minna Katarinan perhe, koska he ottivat käyttöön Savisalo-nimen. Vuonna 1975 perustettu sukuseura luotiin alkujaan perheen lasten ja jälkeläisten yhteydenpitoon.

Mamma ja Pappa saivat kymmenen lasta, viisi tyttöä ja viisi poikaa: Tyyne 1904-1944, Toini 1906-1975, Tuovi 1908-1997, Toivo 1910-1994, Tauno 1912-1999, Taimi 1914-2003, Teuvo 1916-2004, Tarmo 1918-1940, Taina 1919-2016 ja Tuure 1921-1997.

Karl Emilin kauppiasura eteni nopeasti. Hän myi Puutarhakadun kaupan ja perusti Käsityöläiskadulle ”Laaksosen Hallin”, jossa oli erilliset osastot elintarvikkeita, maitoa ja lihaa varten. Perhe vaurastui ja vuonna 1914 Pappa myi kauppansa ja hankki omistukseensa Voivalan kartanon Kaarinasta. Kartanon pito ei ilmeisesti kannattanut ja jo vuonna 1917 kartano myytiin Kaarinan kunnalle ja tilalle hankittiin suuri Perälän tila naapurikunnasta.

Ajat olivat levottomat ja suuria omaisuuksia kartutettiin ja hukattiin. Perheen talouden alamäki jyrkkeni Perälän talossa, josta jouduttiin luopumaan vuonna 1922. Pappan varallisuus hupeni - niin kerrottiin - takausvelkojen maksuun.

Vuonna 1922 kymmenlapsinen perhe muutti Muurlaan, josta ostettiin kauppa. Pappa suunnitteli käynnistävänsä myllytoimintaa ja hankki sitä varten vanhan laivakoneen myllyn voimanlähteeksi. Koncistoa ei kuitenkaan saatu toimimaan ja siinä menivät perheen viimeisetkin rahat. Pakkahuutokaupassa joutui myös kodin koko irtaimisto yhtä liinavaatekaappia lukuunottamatta vasaran alle.

Muurlasta perhe muutti vuonna 1925 Turkuun vaatimattomiin oloihin ensin Raunistulan ja sitten Puolakankadulle. Nuorimmat lapset Tuurea lukuunottamatta sijoitettiin muutamaksi vuodeksi sukulaisten luokse kansakouluu käymään ja muutenkin elätettäväksi. Pappan terveys heikkeni pahasti tapahtumien seurauksena.

Kun lapset tulivat oppikouluikään, koottiin perhettä taas yhteen ja muutettiin Sairashuoneen kadulle, jossa kahden huoneen ja keittiön asunnossa iso perhe pärjäsivät hyvässä sovussa. Vanhimmat sisarukset Toini ja Tuovi hankkivat jo perheelle toimeentuloa ja kuusi nuorinta lasta koulutettiin ylioppilaiksi asti. Tämä oli perheelle ja erityisesti Mammalle melkoinen ponnistus aikana, jolloin yhteiskunnan apu oli pientä. Se osoittaa, kuinka lasten kouluttamiseen haluttiin puutteellissakin oloissa panostaa.

Kantaperheen lasten elämästä

Perheen viidestä tyttärestä vanhin, Tyyne, avioitui salolaisen teollisuusmiehen Jalo Henrik Leinon kanssa. Heille syntyi kaksi poikaa, Kauko ja Heikki.

Mamman ja Pappan muut neljä tyttäret jäivät naimattomiksi. Viikkaat ja touhukkaat Toini ja Tuovi olivat molemmat konttoritoimissa, Toini autojen maahantuontirytyksessä ja Tuovi lääkealan firmassa. Taimi oli luonteeltaan vakava ja hiljainen, mihin saattoi vaikuttaa myös hänen kokemuksensa sairaanhoitajana sodan aikana ja uransa röntgenhoitajana. Taina ryhtyi apteekkilalalle ja toimi aluksi proviisorina Turussa. Sittemmin hän toimi pitkään apteekkarina Aurassa ja Mynämäellä. Taina oli sanavalmis, vilkas ja urheilullinen. Hän saavutti koko sisarusparven korkeimman iän.

Toivo ja Tauno ylenivät molemmat Alkoholiliikkeen konttorinjohtajiksi. Teuvo valmistui diplomiekonomiksi Åbo Akademista. Hän työskenteli sahan talouspäällikkönä Parikkalassa ja myöhemmin verohallinnon osastopäällikkönä Kouvossa.

Tarmo, reservin vänrikki ja joukkueenjohtaja, kaatui Talvisodan viimeisinä päivinä Viipurin esikaupungissa.

Nuorin kantaperheen lapsista, Tuure, kävi sodan aikana Kadettikoulun ja antautui upseerin uralle edeten everstin arvoon saakka.

Toivolla ja Rauhallalla, o.s. Elovirta, on kolme lasta, Seppo, Anneli ja Marja-Liisa. Taunolla ja Helvillä, o.s. Tiainen, on kolme tyttöä, Outi, Auli ja Pirjo, joka viimeainittu kuoli heti syntymänsä jälkeen. Teuvolla ja Salmella, o.s. Kauppinen, on myös kolme lasta, Hannu, Heikki ja Liisa. Tuurella ja Airilla, o.s. Eloväärä, on neljä poikaa, Tapani, Pertti, Esko ja Sauli.

teksti kopioitu Tainan ja Taimin tekemästä sukulaisuudesta

KARL EMIL SAVISALO

s. 25.6.1877 Karunassa
k. 9.8.1943 Turussa

MINNA KATARINA SAVISALO

o.s. Jokinen
s. 14.2.1884 Ul. Pyhäjärvellä
k. 1.9.1963 Turussa

Mamman motto: "Ihmiselle ei anneta raskaampaa kuormaa, mitä hän jaksaa kantaa"

Elämää on usein verrattu virtaan, joka milloin hiljaa soluu läpi tasamaitten, milloin vuolaasti vyöryy läpi jyrkkäreunaisten rotkojen. Elämä, sanan parhaimmassa ja jaloimmassa merkityksessä – kuten meidän Mamman – on todella virran kaltainen, joka jakaa ympäristölleen iloa ja siunausta, joka tasamailla rantojaan kuin hyväillen silittelee tehden polvekkeen oikealle ja vasemmalle kuin tahtoen ottaa pehmeään syliinsä, joka rotkoissa vetäytyy kokoon kuin voimia keräten edeten vastustuksista huolimatta tietään.

Mehän tiedämme, kuinka Mamma jo pikkui Jokisena joutui yksin raivaamaan omaa uomaansa, jota Sallimus ei ollut katsonut hyväksi kartoittaa helppoon maastoon. Nyt ymmärrämme tämänkin tarkoituksen, sillä kodin hellän hoidon pehmentämänä olisi Mamma tuskin selvinnyt suunnattoman raskaasta elämäntehävästään. Ajatelkaamme vain niitä lukemattomia valvottuja öitä, joita seuranneet päivätäkään eivät juuri lepohtaneet suoneet, niitä huomisen huolia, joita taloudelliset vaikeudet barrikaadeiksi eteen rakensivat.

Vähänkin järjille vartuttuamme näytti meistä lapsista usein nousevan seinä vastaan, mutta yhtä usein saimme rohkaisuksi kuulla Mamman tunnuslauseen "Ei ihmiselle anneta raskaampaa taakkaa, kuin hän jaksaa kantaa". Ilmestyi tähän siihen seinään aina kolo, josta kaikki pääsimme pujahtamaan, ei kuitenkaan millään helpolla taikatempulla, vaan melkein epäinhimillisen sitkeyden tuloksena.

Saanen kertoa erään pienen episodin n.s. "taisteluvuosien" varrelta, episodin, joka jos-takin syystä on erikoisesti mieleeni jäänyt. Monen monta vuotta sitten oli taas pelätty koulujen päättäjäpäivän aatto. Kuudelle lapselle piti saada melkein tyhjistä vähän juhlavampi asu ylle. Nukkumaan mennessämme puuttui yhdeltä yhtä ja toiselta toista, Tarmolta ja minulta niinkin tärkeät kappineet kuin housut.

Aamulla heräsimme koneen raksutukseen. Mamma oli koko yön istunut neulomassa ja puvut tulivat melkein ajoissa valmiiksi. Ei tainnut tästäkään valvotusta yöstä edes kiitosta palkkioksi tulla, ei ainakaan minulta, sillä housuihin oli kiireessä tullut hirmuinen virhe, niistä puuttui tasku! Nyt säilyttäisin taskuttomiakin housuja rakkaina muistoina, kuten me kaikki lapsuuskodin muistoja säilytämme.

Ja kummallista, juuri niiltä ajoilta, jolloin elämä oli kaikkein vaikeinta, on säilynyt ehein ja puhtain kuva kodin hengestä. Silloin puhalsimme yhteen hiileen sanan parhaimmassa merkityksessä. Se aika olikin perheemme ja Mamman suuruuden aikaa. Silloin ja silloisesta hengestä saimme arvokkaimman perinnön, mitä lapset voivat kodistaan saada. Perinnön, joka aikojen kuluessa vain kasvaa, edellyttäen, että sitä vaalitaan.

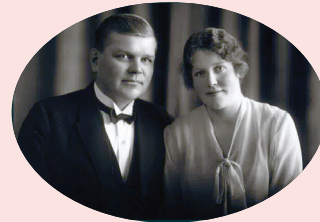
Kaikesta edelläkuvatusista voi vieraat synkän ja murheellisen kuvan, mutta me vietimme silloinkin riemullista aikaa. Mamma opetti meitä iloitsemaan vähästä ja me osasimme sen, ainakin silloin.

Emme pysty tänä Mamman merkkipäivänä sanoin kyllin kiittämään. Sanat tuntuvatkin niin vähäpätöisiltä ja mitäänsanomattomilta. Mahdollisesti säveltäjä voisi purkaa sanottavansa sinfoniaan, jonka johtosävelmänä kaikuisi korkein ja puhtain äidinrakkautta. Ehkä paras ja odotetuin kiitos olisi, jos pyrkisimme elämässämme noudattamaan niitä hyviä ohjeita ja opetuksia, joita olemme kodistamme matkaeväiksi saaneet.

Toivon puhe Mamman muotokuvan paljastustilaisuudessa 14.2.1949

Ylioppilaat
Tauno 1933
Taimi 1934
Teuvo 1936
Tarmo 1937
Taina 1939
Tuure 1941

Sygye Katarina Luukkainen
Jalo Henri Leino
 2.6.1929

Sisko Kaarlo Savirala
Sygye Rauha Margaretha
Eloranta
 ssk. 9.10.1987 morsiamen kotona

Sisko Johannes Savirala
Salmi Oskari Kauppinen
 ssk. 20.8.1944 Kämäräinen kirkossa

Tuure Eelana Savirala
Elvi Anna-Liisa Eloranta
 ssk. 14.9.1946 Syydän kirkossa